Gemeente Meppel

Memo

Kenmerk	: 3517727
Aan	: gemeenteraad
Van	: college van b&w
Datum	: 2 september 2025
Onderwerp	: situatie JBN

Wij hebben het volgende bericht van de JeugdHulpRegioDrenthe (JHRD) ontvangen en informeren u hierover:

“Wij hebben u eerder dit jaar geïnformeerd over de situatie bij Jeugdbescherming Noord en Veilig Thuis Groningen. Ook hebben wij u voor het zomerreces geïnformeerd over het besluit van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (IJV) om de gecertificeerde instelling (GI) Jeugdbescherming Noord (JB Noord) onder verscherpt toezicht te plaatsen. Graag nemen wij u mee in onze reactie op dit rapport.[1] Ook delen wij in deze brief enkele actuele ontwikkelingen met u.

Bevindingen Inspecties
Wij hebben het rapport met ernst en zorg gelezen en nemen het zeer serieus. De inspecties voerden dit onderzoek uit als onderdeel van een breder verdiepend toezicht naar vijf GI’s in het land. Op basis van het onderzoek in maart van dit jaar concluderen de inspecties dat de kwaliteit van de uitvoering van de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen door JB Noord onvoldoende is. De conclusie van de inspecties is in lijn met de eerdere bevindingen van het Keurmerkinstituut (KMI). Het KMI verstrekte naar aanleiding van deze bevindingen in december 2024 een overbruggingscertificaat. Onderzoeksbureau AEF maakte in opdracht van de Groninger en Drentse gemeenten en JB Noord een probleemanalyse en een voorstel voor een herstelplan, dit hebben wij in februari met uw raad gedeeld.

Het rapport van de inspecties biedt een indringende verdieping van de problemen bij JB Noord en maakt op duidelijke en herhaalde wijze inzichtelijk hoe tekortkomingen in de zorg impact hebben gehad op de ervaringen van jeugdigen en gezinnen. Het gaat daarbij specifiek over de afwezigheid van vaste jeugdbeschermers voor de gezinnen en de gevolgen daarvan voor deze gezinnen. Wij spreken ons oprechte medeleven uit naar alle jeugdigen en gezinnen die door deze situatie niet de zorg hebben gekregen waar zij recht op hadden. Het rapport beschrijft ook indringend de werkdruk en de onrust waarmee de medewerkers van JB Noord te maken hebben gehad en de gedrevenheid waarmee zij desondanks hun werk blijven doen. Wij spreken onze grote waardering uit voor de betrokkenheid, veerkracht en het doorzettingsvermogen van deze professionals, die onder moeilijke omstandigheden zich zijn blijven inzetten voor deze jeugdigen en gezinnen.

[1] Via deze link vindt u het inspectierapport van de inspecties: Jeugdbescherming Noord -Toezicht jeugdbescherming en jeugdreclassering | Rapport | Rijksoverheid.nl

In het inspectierapport lezen wij een duidelijke oproep aan de gemeenten als opdrachtgever van de jeugdbescherming, wat betreft de beschikbaarheid van passende zorg. De tijd die professionals besteden aan het zoeken naar de juiste (specialistische) hulp, drukt ook op de beschikbare capaciteit bij JB Noord. Wij nemen dit knelpunt zeer serieus. Regionaal én bovenregionaal zijn wij op verschillende vlakken bezig om dit vraagstuk aan te pakken. Wij werken vanaf 1 juni jl. met regie op plaatsing voor verblijfsvoorzieningen; we organiseren concrete alternatieven voor gesloten plaatsing en we zorgen voor voldoende spoedhulp. Daarnaast is er ook in beide betrokken jeugdregio's het Regionale Expertteam Jeugd, dat zich richt op het vinden van passende jeugdhulp bij complexe zorgvragen, waar de reguliere hulpverlening geen oplossing voor heeft. Hierbij staat de vraag van de jeugdige en ouders centraal.

Actuele ontwikkelingen
Sinds februari 2025 werkt JB Noord aan de uitvoering van het hierboven genoemde, door AEF voorgestelde en door JB Noord uitgewerkte herstelplan. Hierover hebben wij u eind maart over geïnformeerd. Voor dit herstelplan hebben de gemeenten in Groningen en Drenthe incidenteel extra middelen vrijgemaakt voor aanvullende uitvoeringscapaciteit bij JB Noord. In bijlage 1 is de memo opgenomen op basis waarvan het Algemeen Bestuurlijk Overleg van de Jeugdhulpregio heeft besloten om het Drentse aandeel (€ 441.000) van deze extra incidentele middelen vrij te maken via de aangepaste begroting van de JHRD.

Wij hebben zowel bestuurlijk als ambtelijk frequent overleg met JB Noord over de voortgang en de noodzakelijke acties en interventies. Wij trekken hierin gezamenlijk op met de Groninger gemeenten. Tevens wordt gesproken met het Ministerie van Justitie en Veiligheid over de ontstane situatie.

Door de ingezette acties zien we in de afgelopen maanden een stijgende lijn in de tijdigheid van het contact met ouders en jeugdigen en het maken van de plannen en risicotaxaties die van belang zijn voor het leveren van de zorg die nodig is. Dit betekent echter niet dat alle tekortkomingen zijn verholpen. Nog niet alle jeugdigen hebben een vaste jeugdbeschermer; JB Noord werkt noodgedwongen nog met het Casus Regie Team. Dit team hangt boven de reguliere teams en pakt de begeleiding van jeugdigen op waar geen vaste jeugdzorgwerker gekoppeld kan worden. Deze werkwijze is voor de langere termijn onwenselijk: wij blijven dit monitoren en sturen met JB Noord op een situatie waarin alle jeugdigen weer een vaste jeugdzorgwerker hebben.

In bijlage 2 bij deze brief is een overzicht opgenomen van de verdeling van zaken per gemeente uitgesplitst naar jeugdreclassering, ondertoezichtstellingen en voogdij en naar vaste medewerkers en CRT.

De afgelopen maanden heeft het KMI een aantal audits uitgevoerd, als onderdeel van het traject rondom het overbruggingscertificaat. Op basis van de uitkomsten zal het KMI in september een afweging maken of JB Noord weer aan de norm voldoet en opnieuw in aanmerking komt voor een regulier certificaat. Het alternatief is verlenging van het overbruggingscertificaat voor nog een keer drie maanden. In concreto zou het overbruggingscertificaat dan tot 16 december 2025 gelden. Mocht JB Noord niet aan de voorwaarden kunnen voldoen, dan volgt er een beëindigingscertificaat, waarmee JB Noord de gelegenheid krijgt om de aan hen toegewezen maatregelen zorgvuldig over te dragen.

Aftreden Raad van Toezicht
De Raad van Toezicht van JB Noord heeft voor de zomer consequenties getrokken uit de bevindingen van de inspecties en heeft besloten om per 1 september a.s. voltallig af te treden. De Raad neemt hiermee verantwoordelijkheid voor de ontstane situatie en maakt de weg vrij voor een nieuwe Raad van Toezicht, die scherp toe ziet op de kwaliteit binnen JB Noord. Per 1 september treedt tijdelijk een nieuwe Raad van Toezicht aan, die onder meer tot taak heeft een nieuwe permanente Raad van Toezicht samen te stellen.
Als interim-toezichthouders met ingang van 1 september 2025, zijn mevrouw Karin Runia, en de heer Eddy Sas benoemd door de bestuurder van JB Noord (conform de statuten).
Voor het op korte termijn werven en benoemen van vijf nieuwe toezichthouders, zullen de interim toezichthouders het profiel van de Raad van Toezicht en haar leden evalueren en opnieuw vaststellen. Daarbij zullen zij afstemming zoeken met o.a. de jeugdregio’s en de bestuurlijk opdrachtgevers daar.

Alternatieven
Wij houden rekening met de mogelijkheid dat de inspanningen van JB Noord, ondanks alle inzet, toch onvoldoende blijken voor een positieve beoordeling van het KMI en/of de inspecties. Voor dit scenario bestaan geen eenvoudige oplossingen die wettelijk kunnen en het recht op kwalitatief goede zorg voor gezinnen en kinderen vanzelfsprekend waarborgen.

Op het moment dat JB Noord niet meer de bevoegdheid heeft om maatregelen uit te voeren zijn er drie denkbare scenario’s.
1. Overname van maatregelen door omliggende regionale en landelijke GI’s
2. Oprichting van een nieuwe eigen GI
3. Gefaseerde afbouw van maatregelen bij JB Noord, geen regionale GI en de stevige lokale teams vangen de casuïstiek op

Wij hebben via de JHRD een extern onderzoek uitgevoerd dat kijkt naar de rechtmatigheid en doelmatigheid van deze drie scenario’s en leggen dat naast het scenario dat JB Noord wel haar certificaat behoudt. De conclusie is dat het laatste scenario waarin JB Noord blijft bestaan, het beste scenario is. Met daarin een

duidelijke oproep om dit moment aan te grijpen om het gehele stelsel te verbeteren. Op dit moment is er soms sprake van pseudo-veiligheid. Dat betekent dat we met elkaar kaders hebben afgesproken (bijvoorbeeld dat het tijdelijk niet hebben van een vast jeugdbeschermer geoorloofd is) waardoor er nu in sommige gevallen feitelijk onvoldoende zicht is of het veilig is voor de betreffende jeugdige. Het kader zegt dat het mag, maar voor de jeugdige is het ongewenst.

Op het moment dat JB Noord toch haar certificering verliest, zijn de andere GI's bereid om de uitvoering van maatregelen over te nemen. Het volume aan over te nemen jeugdbeschermingsmaatregelen is echter dusdanig groot, dat dit niet geheel mogelijk is. Dit zal zeker leiden tot maatregelen zonder vaste jeugdbeschermer en situaties waarin sprake is van pseudo-veiligheid.

In de bijlage 3 vindt u dit onderzoek. Er is een vervolgopdracht verstrekt aan de extern onderzoekers om het voorkeursscenario verder te verkennen op haalbaarheid en realisme. Dat is vooral een vraagstuk voor de draagkracht van de lokale teams als het om veiligheidsvraagstukken gaat.

Vertrouwen
Wij zien dat er met grote inzet wordt gewerkt door het bestuur van JB Noord en alle betrokken professionals. Op basis van de ingezette acties en de positieve ontwikkeling in het behalen van normtijden, behouden wij als gemeenten vertrouwen in de uitvoering van het herstelplan van JB Noord.

Zodra wij nieuwe informatie ontvangen van JB Noord over het verscherpt toezicht, het overbruggingscertificaat en/of andere relevante ontwikkelingen, zullen wij u daar zo spoedig mogelijk over informeren.

Op korte termijn is op de website van de JHRD een pagina beschikbaar waarop de relevante documenten met betrekking tot JB Noord beschikbaar zijn.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. "

Bijlagen:

1. Memo Algemeen bestuurlijk overleg 12 maart 2025
2. Overzicht verdeling zaken (maatregelen ondergebracht bij JB Noord) per gemeente
3. Onderzoeksrapport naar alternatieve scenario's uitvoering maatregelen JB Noord